

складанні плану занять, очевидні зауваження усуваються. Опрацьовується нова стратегія навчання з метою підвищення його ефективності. Мною було проведено опитування студентів щодо ефективності дистанційного мобільного навчання порівняно з традиційним офлайн-навчанням. Нижче наводжу отриману статистику. Більше половини опитаних (68 %) відзначили, що використання всіх перерахованих вище платформ поряд з традиційним навчанням зробило навчальний процес більш цікавим та інформативним. Близько 30 % опитаних помітили, що вони відчували певний дискомфорт і іноді стрес під час роботи онлайн, не вистачало живого спілкування з одногрупниками, викладачами, важко було змусити себе вчитися, перебуваючи в домашній обстановці, сидячи зі смартфоном у руках. Проте статистичні дані наочно підтвердили величезний потенціал цифрових ресурсів та мобільних технологій та у зв'язку з цим мобільного навчання. Розвиток технологій MLearning відкриває широкі можливості для вивчення іноземних мов. Сучасні дослідження показують, що використання мобільних пристроїв в освіті ведуть до таких важливих якісних змін освітньої практики, як: а) мобільність: кордони класу розтягуються до меж досяжності бездротової мережі; б) соціальна взаємодія: до традиційної усної та письмової взаємодії додається обмін даними, створення загальних ресурсів, телекомунікаційних проектів тощо; в) індивідуалізація навчальної траєкторії, темпу, інтенсивності навчання; г) чутливість до освітнього контексту та інших [1; 2].

Очевидно, що технологія MLearning в освітньому процесі має як переваги, так і недоліки. Серед переваг наведемо наступні: а) ціна мобільного пристрою (зазвичай нижча за стаціонарний комп'ютер); б) можливість навчатися дистанційно; в) портативність (маленька вага та розмір); г) мотиваційна роль у студентів – мобільне навчання базується на сучасних технологіях та технологіях майбутнього, які молодь активно використовує сьогодні. Можна також виділити такі недоліки: а) недостатній об'єм пам'яті мобільного пристрою; б) порівняно невеликий екран та клавіатура; в) ціна послуг за користування відносно висока.

Проте, на думку аналітиків, технологія MLearning має більше переваг, будучи досить перспективною, і інтерес до мобільного мовного навчання лише зростатиме в умовах загрози пандемії, а також поряд із підвищенням вимог до оволодіння другою мовою та до гнучкості навчання. Цей прогноз пов'язаний насамперед із зменшенням кількості вільного часу у зв'язку з більшою зайнятістю людей. Багато студентів, намагаючись підвищити свою майбутню конкурентоспроможність на ринку праці, додатково вивчають різні дисципліни, іноземні мови, які не входять до програми навчання у вузі. Таким чином, можна зробити висновок про те, що широке використання цифрових ресурсів дозволить зробити процес отримання знань гнучким, цікавим, персоналізованим та доступним.

Список використаних джерел

1. Rensing C., Tittel S., Steinmetz R. Location-Based services for technology enhanced learning and teaching. *Software Service and Application Engineering* / editor M. Heisel. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 2012. P. 165–179.
2. Clough G. Geolearners: Location-Based Informal Learning with Mobile and Social Technologies. *IEEE Trans. Learn. Technol.* 2010. Т 3. № 1. P. 33–44.

Маргарита ЛАРІОНОВА

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ MOODLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Останні кілька років навчальні заклади всього світу масово почали переходити до навчання на базі комп'ютерних технологій. Ця зміна процесу навчання найчастіше

відбувається примусово, є і прихильники цього, а є й такі люди, які виступають різко негативно. Хоч ці позиції і різняться між собою, однак кожному з них можна зрозуміти.

Спосіб здобуття знань, у якому центральне місце займає використання сучасних інформаційних технологій, та який дає можливість студенту перебувати на великій відстані від викладача, називається дистанційним навчанням. За концепцією розвитку дистанційного навчання в Україні, ця форма навчання рівноцінна з усіма іншими, більш звичними нам: очною, заочною та екстернатом.

Воно дозволяє перебувати не в аудиторії, а в іншому місті, області чи навіть країні та при цьому навчатися разом з іншими студентами, спілкуватися з педагогами. Це все стало можливим з активним розвитком мережі Інтернет, саме там і відбувається вся взаємодія: за допомогою програм організації відеоконференцій, віртуальних освітніх платформ.

Є велика кількість інструментів, що допомагають організувати освітній процес під час дистанційного навчання, системи дистанційного навчання, на мою думку, є найважливішими з них. Це свого роду віртуальний клас, де можна керувати навчанням багатьох людей різних освітніх напрямів.

Зараз ринок систем дистанційного навчання розвивається як ніколи до цього швидко, з'являються все нові й нові, у кожній своїй функціонал, дизайн, можливості роботи, немає єдиного сервісу, що задовольнив би всі потреби, тому під час вибору потрібно орієнтуватися саме на те, що вам потрібно від даної системи.

Ось деякий перелік того, що можна робити в системі дистанційного навчання:

1. Створити базу, в якій можна зберігати книги, відео, різноманітні електронні курси, тести та інші матеріали, що необхідні для навчання. До цієї бази буде мати доступ будь-який учасник навчального процесу.

2. Призначити завдання окремій людині, групі, потоку або цілому факультету.

3. Контролювати якість навчання. Можна отримати детальний звіт по кожному завданню: чи виконано воно, який бал за нього поставили, коли надіслали та який час витратили на виконання.

Платформи дистанційного навчання поділяються на «коробкові» та хмарні. Системи з «коробки» потрібно встановлювати на сервер університету. Тому учасники навчального процесу можуть входити в систему під корпоративним логіном та паролем. Усі дані, що завантажені, будуть зберігатися на сервері навчального закладу.

Зараз поширено багато різноманітних платформ, найбільш відомі нам: Moodle, Edmodo, Google Classroom, iSpring Online, ATutor, Emiademi, Forma LMS, Dokeos, ILIAS, Origno, OLAT, Teachbase, Skill Cup та багато інших.

Наш університет користується системою Moodle. Вона є розробкою австралійських розробників та програмістів і масово використовується в усьому світі для забезпечення дистанційного навчання, об'єднання адміністраторів, педагогів та здобувачів освіти в суцільну систему. Назва є акронімом від «модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище».

Moodle є безкоштовною системою з відкритим кодом (Open Source), що реалізує філософію «педагогіки соціального конструктивізму», перекладена більш ніж сотнею мов. В останні роки популярність даної платформи значно збільшилася, звісно ж через початок карантину. Так у 2014 р. її використовували у 197 країнах світу, а у 2019 – 229, зареєстровано понад 90 тисяч офіційних сайтів: університети, школи, комерційні компанії, бізнес тренери та репетитори.

Система є «коробкового» типу, повністю безкоштовна (однак це не означає, що для її довготривалого утримання зовсім не знадобляться грошові витрати – обслуговування серверу спеціалістом досить дорого коштує). Оскільки вихідний код є відкритим, то на своєму сервері кожен програміст може створювати свої корисні додатки та розширення.

У даної платформи є деякі особливості:

1. Налаштування через плагіни (модулі). За їх допомогою змінюється дизайн та функціонал. Його можна створити самому або безкоштовно завантажити.

2. Система з відкритим кодом. Таким чином доповнювати та видозмінювати код може хто завгодно для своєї зручності.

3. Взаємозв'язок зі сторонніми сервісами. Систему Moodle можна без зайвих турбот поєднати з іншими платформами, наприклад з конференцією у Zoom.

Що ж дозволяє робити Moodle?

Можна виділити певні переваги:

- система є повністю безкоштовною та готова до використання у будь-який час;
- є багато можливостей, щоб керувати курсами, їх наповненням, розташуванням;
- містить зручний апарат для проведення тестування;
- є можливість реалізовувати диференційоване навчання (можна робити це за допомогою груп, кожній з яких надається свій навчальний матеріал, інший спосіб полягає в тому, щоб налаштувати доступ до певних завдань залежно від виконання інших);

- містить налаштування доступу користувачів до курсу в цілому або до його елементів;

- можна корегувати терміни здачі завдань, надавати можливість здавати роботи після кінця терміну, або ж навпаки, та ставити обмеження до кількості файлів;

- візуалізований звіт прогресу та успіхів здобувачів освіти;

- доступно публікувати контент різноманітних розширень.

Однак, як і всюди, без недоліків не обійшлося:

- доволі складний інтерфейс – людина, що далека від програмування, не впорасться з облаштуванням та управлінням платформою. Потребує серйозного вивчення;

- є певне обмеження по розподілу учасників – створення груп студентів можливе лише всередині курсу;

- звіти формуються по кожному з курсу, однак система не надає можливості переглянути успішність учасника, наприклад, за рік;

- уся інформація платформи міститься на окремому сервері, вміст якого, очевидно обмежений, тому для економії місця можуть вводитися певні обмеження по розміру прикріплених файлів, що є досить незручним для учасників;

- Moodle дуже вимогливий до сервера, на якому буде зберігатися;

- потребує та використовує багато ресурсів, це може потребувати фінансових затрат;

- містить надто багато інструментів, які майже не використовуються, що робить платформу надто громіздкою.

Інструменти навчання в Moodle поділяються на пасивні та активні. Пасивні: проста сторінка, файл, папка. Тоді як активних можна виокремити дещо більше:

- вікі – для спільної роботи;

- глосарій – учасники можуть самостійно створювати словники;

- велика кількість тестових завдань різноманітної форми;

- завдання традиційного та нетрадиційного видів, крім того є завдання з використанням взаємоперевірки;

- лекції зі зворотнім зв'язком.

Усе вищезазначене звучить чудово, однак чи можна протестувати роботу з цією платформою, щоб зрозуміти чи відповідає вона вимогам певного навчального закладу? Звісно що так. Спробувати безкоштовну веб-версію Moodle можна, завантаживши її з офіційного сайту. Вам буде запропоновано два варіанти – Mount Orange School або Moodle Sandbox.

Якщо вашим вибором буде Mount Orange School, то будете працювати з готовою та повністю налаштованою навчальною платформою. Навіть є завантажені курси та боти – віртуальні учні, тож можна подивитися, як це влаштовано та як працює.

А ось Moodle Sandbox потрібно налаштовувати з нуля. Обирайте цей варіант, якщо бажаєте самостійно розібратися зі встановленням платформи.

Ще один «пробний» варіант – MoodleCloud, хмарний сервіс від розробника. Його не потрібно завантажувати та встановлювати, достатньо просто зареєструватися. Однак там присутня реклама та є можливість приєднати лише 50 користувачів.

І наостанок згадаємо про етапи запровадження системи Moodle у навчальний процес:

1. Ознайомити педагогічний колектив з платформою та провести навчання роботи з нею.

2. Тестування роботи платформи.

3. Організувати самостійну роботу.

4. Ввести платформу з усіма необхідними модулями та доповненнями.

Зрозуміло, що Moodle не є ідеальною системою, що підходить абсолютно всім, нічого ідеального не існує, будь-що має свої недоліки та переваги. Однак, серед безкоштовних платформ для дистанційної освіти, на мою думку, Moodle є найбільш функціональним, у цьому він мало поступається комерційним програмам. А зручність використання залежить лише від того, наскільки вибрана вами система пристосована та модифікована під ваші потреби та вміння користуватися її можливостями.

Якщо навчити викладачів та студентів користуватися даною платформою, розповісти про усі функції, то вона стане для всіх учасників навчального процесу зручною та улюбленою.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою Міністерства освіти і науки України 20 грудня 2000 р.). URL: <http://dist.knute.edu.ua/files/konceptsiya.pdf> (дата звернення: 30.10.2021).

2. Обзор 7 платформ и сервисов для онлайн-обучения: возможности и решаемые бизнес-задач. URL: <https://www.ispring.ru/elearning-insights/platforma-onlain-obucheniya> (дата звернення: 30.10.2021).

3. Осадча К. П., Осадчий В. В. Технології дистанційного навчання. Робота з Moodle 2.4. Навчальний посібник. Мелітополь : Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. С. 39.

4. Современные платформы для дистанционного обучения: широкий выбор, безграничные возможности. URL: <http://hrdocs.ru/poleznaya-informacziya/sovremennyye-platformyi-dlya-distanczionnogo-obucheniya-shirokij-vyibor,-bezgranichnyie-vozmozhnosti/> (дата звернення: 30.10.2021).

5. About Moodle Philosophy. URL: <https://docs.moodle.org/27/en/Philosophy> (дата звернення: 30.10.2021).

6. Registered Moodle sites. URL: <https://web.archive.org/web/20190217142335/https://moodle.net/sites/index.php?country=UA> (дата звернення: 30.10.2021).